

Hjärnmaterialismen är en obevisbar tro!

Adel Abu Hamed påstår i "Kropp är själ" (SP nr 2 2015) att "Vi vet att tankar inte uppstår ur intet eller ur en andlig värld." *Hur* vet han det? Han tycker att "kropp-själdualismen" alltför sällan ifrågasätts. Men hur ofta ifrågasätts uppfattningen att hjärnan är tillräcklig för att förklara medvetandet*¹?

Hela tiden glömmen man

"No one has produced any plausible explanation as to how the experience of the redness of red could arise from the action of the brain" (Crick, F., Koch, C. 2003)²

Jag har varit på flera internationella konferenser³ senast i juni i år på Towards a Science of Consciousness Helsingfors⁴ som samlade ca 600 deltagare, hjärn- och medvetandeforskare och det är helt klart att det råder konsensus om att frågan om hur medvetandet uppstår inte är löst även om det är lika klart att många tror att det kanske går att hitta medvetandet i hjärnan med hjälp av kvantmekaniken eller högre funktioner på systemnivå. Men allt flera filosofer, t.ex. David Chalmers⁵ och Philip Goff⁶ och även hjärnforskare, t.ex. Guiliou Tononi och Christof Koch^{3,7} inser att medvetandet måste ses som fundamentalt och att det inte kan reduceras till hjärnprocesser.

Hamed skriver "Att medvetandet är en effekt av hjärnans organisation och biokemi." Jo det kan man säga precis som att bilden på TV skärmen är en effekt av TV-apparatens konstruktion och elektriska skeenden. Men vi skulle le åt människor som hävdade att TV-apparaten är tillräcklig för att producera ett TV program på skärmen. Vi vet att information kommer via TV-vågor från en sändare, som existerar även om vi inte har någon TV apparat att registrera dem med. Vi har ännu inte någon naturvetenskaplig kunskap om motsvarande när det gäller medvetandet men det är precis det frågan gäller. Att vi med dagens teknik och vetenskap inte kan påvisa någonting icke-materiellt som styr och växelverkar med hjärnan betyder inte att det inte kan finnas. Det finns goda skäl för att medvetandet är lika fundamentalt som massa, laddning, rum och tid och inte kan reduceras till någon av dessa kategorier eller till en materiell hjärna^{5,6}. Det är t.o.m. så att det aldrig går att motbevisa att det finns en immateriell själ eller att medvetna upplevelser kan existera bortom och utan en hjärna, för det går inte, av logiska skäl, att bevisa icke-existens. Så om man använder Poppers kriterium för en vetenskaplig hypotes, att den ska vara falsifierbar, så uppfyller själshypotesen inte detta och ska då med rätta kallas tro.

Men exakt detsamma gäller hjärnmaterialismen! - som påstår att medvetandet restlöst kan förklaras med hjärnan, dvs. att hjärnan skapar, producerar, "emergerar" alla medvetna upplevelser och att det inte kan finnas några medvetna upplevelser utan en hjärna. Den hypotesen kan inte heller falsifieras. Så hjärnmaterialismen är och förblir en tro, i Poppers mening. Den som inte håller med om detta måste, (och detta har jag bett om två gånger i SP⁸ utan jag fått några förslag), ange en enda observation, ett enda experiment som kan utföras i livet före döden och som man skulle vara tvungen att acceptera som motbevis, falsifiering, av hypotesen att hjärnan restlöst skapar medvetandet. Jag ställde samma fråga till den tidigare ordföranden i Vetenskap och Folkbildning, Jesper Jerkert. Han erkände tacknämligt att det var en bra och svår fråga och sa att de skulle kunna vara något parapsykologiskt fenomen. Jag tror han har rätt att det skulle kunna bli ett motbevis - men det uppfyller inte den senare delen av min begäran: det ska vara något som man är tvungen att acceptera som falsifiering. Det finns

en stor mängd parapsykologiska fenomen och experiment som svårligen kan förklaras med dagens kunskap om hjärnan⁹, men den etablerade hjärnforskningen kan slå sig till ro med att antingen säga att det är fusk eller att "det måste vara något i hjärnan som vi kommer upptäcka länge fram", dvs. dessa fenomen accepteras ej som någon falsifikation. Så tills den etablerade forskningen har kommit överens om en observation eller ett experiment som den skulle acceptera som falsifiering av hjärnmaterialismen så är och förblir den en tro¹⁰. Dessutom en obevisbar tro, eftersom den alternativa tolkningen att det existerar medvetna upplevelser som inte uppstår i hjärnan aldrig kan uteslutas.

Jag tycker det är mycket märkligt att man inte kan erkänna detta vetenskapsteoretiska faktum utan fortsätter, som Hamed, att påstå att man vet saker som man inte vet och inte heller kan veta. Farligt blir det också när Hamed skriver: "Oavsett om man tror på eller förkastar att människans spirituella själ existerar, och oavsett om man föredrar psykosociala, psykologiska eller farmakologiska behandlingar, var för sig eller i kombination, kvarstår det *faktum* att medvetandet och patientens psykiska mående, tankar och beteende är ett *resultat av biologiska processer i hjärnan*. Detta är *den enda utgångspunkten som bör gälla för en läkare som är verksam inom psykiatrin*. De är *vår kunskap om de biologiska processerna, både i hjärnan och övriga delar i kroppen, vilka yttrar sig som psykiatriska symtom, som ger oss existensberättigande.*" (min kursiv)

Detta är lika befängt som att hävda att det enda som berättigar en TV-programms kritiker är kunskaper i elektronik och inget annat än ovetenskaplig dogmatism. Här försöker man trolla bort att hjärnmaterialismen är en tro genom att framställa den som helt grundad i vetenskapliga fakta när den är *en möjlig men obevisbar tolkning*. Ska socialstyrelsen starta en inkquisition för att rensa ut psykiater som mig, som hävdar att tro på en själ och existensen av medvetna upplevelser utan en hjärna är helt förenlig med alla, även naturvetenskapliga, fakta?

Vi har religions- och tros-frihet i Sverige så en materialistisk tro har lika rätt att utövas som tro, men det är fundamentalism som inte står religiös fanatism efter om man hävdar att denna tro är den enda utgångspunkten för en vetenskaplig psykiatri.

Snarare är det så att denna materialistiska dogmatism är till en stor fara för människors psykiska hälsa då den leder till en utarmning av psykiatrisk behandling och en alltmer biologisk psykiatri som dels saknar vetenskaplig teoretisk grund, eftersom vi inte har någon biologisk förklaring till medvetandet och dels där den empiriska delen, dubbelblind studier av farmakologisk behandling, till stora delar sätts ur spel av den profitdrivna läkemedelsindustrin. Ständigt nya skandaler att forskare och läkare säljer sin läkareetik och medverkar till vilseledande uppgifter och till att undanhålla studier som visar ingen eller dålig effekt av mediciner medan de bara publicerar studier, som av en slump, råkat ge fördel för medicin.

Med en helhetssyn på människan, som kropp, medvetande, själ och ande, bör vi dels satsa på systemiskt arbete för att minska miljö- och samhällsfaktorer som har skadlig inverkan på den psykiska hälsan, dels forska mer på icke-farmakologiska terapier som akupunktur, psykoterapier och särskilt musikterapi då musik är själens språk.

Jan Pilotti pensionerad ungdomspsykiater, fil kand. matematik, teoretisk fysik.

*Flera forskare tar nu upp kritiken av den reduktionistiska hypotesen, att medvetandet restlöst kan förklaras av hjärnan, på konferenser men det syns inte i den allmänna debatten. Jag har skrivit ett antal artiklar i frågan där jag anför mera sakargument. Artiklarna är publicerade vid olika tillfällen och är

Tidskriften Svensk Psykiatri nr 3 2015 s.69-70 Hjärnmaterialismen är en obevisbar tro! Pilotti J.
www.svenskpsykiatri.se/tidskriften.html

överlappande men jag uppmanar och vädjar till seriösa debatorer att läsa dessa och ännu mer de referenser jag stödjer mig på för att det ska bli en konstruktiv debatt.

Referenser: www.svenskpsykiatri.se/tidskriften.htm

Referenslista till

Hjärnmaterialismen är en obevisbar tro!

Jan Pilotti Tidskriften Svensk Psykiatri nr 3 2015

www.svenskpsykiatri.se/tidskriften.html

1. Några debattartiklar

Pilotti Jan *Psykiatrin och människans själ* Tidskriften Svensk Psykiatri nr 1 2010

Bergström Tord *Själ och odödlighet* Tidskriften Svensk Psykiatri nr 2 2010

Pilotti Jan *Neurobiologin/hjärnmaterialismen har inte och kan (nog) inte förklara medvetandet/själen* Tidskriften Svensk Psykiatri nr 1 2011

Bergmark Tord *Finns fri vilja?* Tidskriften Svensk Psykiatri nr 3 2011

Hur TV-dualismen i plattlandet övervanns Tidskriften Svensk Psykiatri nr 1 2012

Pilotti J *Nobelpris, mörk energi, snabbare än ljuset och medvetandet* SP nr 2 2012

Pilotti J *Psykiatrins biologi. Förklaring eller uttryck?* Tidskriften Svensk Psykiatri nr 4 2012

Även presenterat min syn på vetenskapliga konferenser t.ex. 2014

Conscious Spacetime. A possible connection between phenomenal properties and six-dimensional spacetime <http://www.drpilotti.info/eng/towards-a-science-of-consciousness.html>

Se även Pilotti J. *Conscious Spacetime. An outline to experiential monism.*

In The Mysteries of Consciousness. Essays on Spacetime, Evolution and Well-Being.

Fredriksson I. ed. McFarland. In press.

2. Crick, F., Koch, C. 2003 *A framework for consciousness*. Nature Neuroscience 6 no 2, pp.119-126 <http://www.klab.caltech.edu/koch/crick-koch-03.pdf>

3. Pilotti J *Konferensrapport Towards a Science of Consciousness 20 år 2014* SP nr 1 2015

4. Pilotti J *Det gåtfulla medvetandet* [Newsvoice2015](http://www.newsvoice2015.com)

5. Chalmers, D. 2010. *The Character of Consciousness*. Oxford University Press.

6. Goff P. *Consciousness and Fundamental Reality* (Book in progress)

<http://www.philipgoffphilosophy.com/publications.html>

7. Tononi G., Koch C., 2014 *Consciousness: Here, There but Not Everywhere*

<http://arxiv.org/abs/1405.7089>

https://www.youtube.com/watch?v=1cO4R_H4Kww (från annan konferens men med väsentligen samma innehåll)

Koch C *Vetenskapens värld 2015* <http://www.svtplay.se/video/2858002/vetenskapens-varld/vetenskapens-varld-avsnitt-13> kan ses till 17 oktober

8 Se 1 Pilotti J 2010, 2011

Tidskriften Svensk Psykiatri nr 3 2015 s.69-70 Hjärnmaterialismen är en obevisbar tro! Pilotti J.
www.svenskpsykiatri.se/tidskriften.html

9. *Parapsychology: A Handbook for the 21st Century* <http://www.mcfarlandbooks.com/book-2.php?id=978-0-7864-7916-0>

10. Eftersom ingen som framför hjärnmaterialismen som hypotes mig veterligt presenterat en möjlig falsifiering är min första position att hypotesen ej är falsifierbar och frågan medvetandet och hjärnan därmed oavgörbar. Min andra position är att hjärnmaterialismen kan vara falsifierbar om det, vilket är min gissning, går att matematiskt visa att en fyr-dimensionell struktur inte kan "producera", "skapa", "emergera" etc en $\geq 5D$ struktur. Se Abstract <http://media.angelfire.lycos.com/2776779/2414036.pdf> till Beyond Brain Network - Conscious Spacetime: Accepterad för poster på <http://neurophys.gu.se/english/Research/bn/program>